

Lähetekeskustelu työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyynnöstä luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työnhakijan palveluprosessin ja työnvälityspalveluiden kehittämistä koskevaksi lainsäädännöksi

Keski-Pohjanmaan työllisyyslautakunta 18.02.2025 § 21

Valmistelija

Työllisyysjohtaja Perttu Kellomäki ja hallintoasiantuntija Mikko Nikkilä

Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työnhakijan palveluprosessin ja työnvälityspalveluiden kehittämistä koskevaksi lainsäädännöksi.

Työnhakijan palveluprosessista säädetään työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain (380/2023, järjestämislaki) 4 luvussa. Palveluprosessiin kuuluu työnhakijaksi ilmoittautuminen, alkuhaastattelu, työnhakukeskustelut ja täydentävät työnhakukeskustelut.

Palveluprosessin aikana arvioidaan työnhakijan edellytykset hakea työtä ja työllistyä sekä tarve palveluille. Lisäksi palveluprosessissa laaditaan tai tarkistetaan työllistymissuunnitelma, asetetaan työnhakuvelvoite ja seurataan työnhaun edistymistä. Tarvittaessa työnhakija ohjataan palvelutarpeen mukaisiin palveluihin ja arvioidaan työnhakijan palvelutarpeen kehittymistä.

Palveluprosessia koskevaa sääntelyä uudistettiin 2.5.2022 siten, että työnhakijalle tarjotaan aiempaa nopeammin ja säännöllisemmin yksilöllistä tukea työnhakuun ja työllistymiseen. Erona aiempaan oli, että lainsäädännössä säädetään työnhakijalle asetettavasta määrällisestä työnhakuvelvoitteesta ja aiempaa tarkemmin siitä, milloin työnhakija on tavattava. Samalla työttömyysturvaseuraamuksia lievennettiin ja lisättiin lakiin muistutusmenettely ehkäisemään työnhakijan tahattomia laiminlyöntejä.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työvoimapalveluiden järjestämisestä annettua lakia (380/2023), työllistymisen monialaisesta edistämisestä annettua lakia (381/2023), kotoutumisen edistämisestä annettua lakia (681/2023), työttömyysturvalakia (1290/2002), kuntouttavasta työtoiminnasta annettua lakia (189/2001), saamen kielilakia (1086/2003) ja tulotietojärjestelmästä annettua lakia (53/2018).

Työnhakijan palveluprosessia koskevaa sääntelyä kevennettäisiin ja alkuhaastattelun järjestämisen määräaikaa pidennettäisiin. Palveluprosessiin kuuluvien täydentävien työnhakukeskustelujen järjestäminen perustuisi vahvemmin työnhakijan palvelutarpeeseen ja niiden kaavamaisesta järjestämisestä luovuttaisiin.

Työvoimaviranomaisen työnhakijan haettavaksi osoittamien työpaikkojen velvoittavuutta lisättäisiin.

Työnhakijaksi rekisteröityneelle henkilölle tulisi velvollisuus työnhakuprofiilin laatimiseen ja julkaisemiseen. Työvoimaviranomaisille säädettäisiin uusi lakisääteinen tehtävä laatia ja julkaista työnhakuprofiili, mikäli työnhakija ei laatisi tai julkaisi profiilia. Tahoja, jotka voivat hakea ja tarkastella palvelualustalla julkaistuja työnhakuprofiileja laajennettaisiin.

Työttömyysturvalakiin tehtäisiin työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain muuttamisesta johtuvat muutokset sekä muutoksia muun muassa koulutusta vailla olevien nuorten velvollisuuteen hakea opiskelupaikkoja työttömyysetuuden saamisen edellytyksenä.

Keskeiset muutosehdotukset työnhakijoiden palveluprosessiin suhteessa nykyiseen työnhaun palvelumalliin esitellään kokouksessa.

Oheisaineisto Hallituksen esitys eduskunnalle työnhakijan palveluprosessin ja työnvälityspalveluiden kehittämistä koskevaksi lainsäädännöksi

Työllisyysjohtaja Keski-Pohjanmaan työllisyyslautakunta käy lähetekeskustelun työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyynnöstä luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työnhakijan palveluprosessin ja työnvälityspalveluiden kehittämistä koskevaksi lainsäädännöksi.

Päätös Keski-Pohjanmaan työllisyyslautakunta kävi lähetekeskustelun työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyynnöstä luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työnhakijan palveluprosessin ja työnvälityspalveluiden kehittämistä koskevaksi lainsäädännöksi ja lähetti lausuntopyynnön työllisyysalueen viranhaltijoille valmisteltavaksi seuraavaan työllisyyslautakunnan kokoukseen mennessä.

Keski-Pohjanmaan työllisyyslautakunta 18.03.2025 § 30
23/14.07.00.00/2025

Valmistelija Työllisyysjohtaja Perttu Kellomäki ja hallintoasiantuntija Mikko Nikkilä

Keski-Pohjanmaan työllisyyslautakunnan (18.02.2025 § 21) käymän lähetekeskustelun perusteella työllisyyspalvelujen viranhaltijat ovat koostaneet lausunnon luonnoksesta esitykseksi eduskunnalle työnhakijan palveluprosessin ja työnvälityspalveluiden kehittämistä koskevaksi lainsäädännöksi.

Lausunnossa suhtaudutaan myönteisesti palveluprosessin muuttamiseen asiantuntijan harkintavaltaa lisäävästi. Asiakkaita pystyttäisiin palvelemaan tarveharkintaisesti ilman kaavamaisia asiakaspalveluprosessia. Myös eri toimenpiteiden velvoittavuuden

katsotaan olevan hyvä asia, koska se selkeyttää mm. työttömyysturvaan kohdistuvia seuraamuksia, eikä jatkossa edellytä niin suurta määrää hallinnollisia toimenpiteitä ja muistutusten lähettämistä asiakkaille. Nuorten koulutukseen hakemisveloitteen laajentaminen muihinkin kuin tutkintoon johtaviin koulutuksiin voi nuorten tilanteen kannalta olla hyvä asia, mikäli nuoren voimavarat eivät mahdollista tutkintoon johtavaan koulutukseen osallistumista.

Työllisyyslautakunnan lausunnon mukaan, mikäli hallituksen esitys tullaan hyväksymään ja tehtävien muutoksista johtuen peruspalvelujen valtionosuutta esityksen mukaisesti tullaan vähentämään, sillä on kuntatalouteen negatiivisia vaikutuksia. Tällä hetkelläkään asiakaspalveluprosessia ei pystytä täydellisesti noudattamaan sen suuren hallinnollisen työmäärän vuoksi, joten ennestään aliresursoidun palvelun rahoituksen leikkaaminen entisestään heikentää kuntien mahdollisuuksia suoriutua työvoimapolkujen järjestämisen lakisääteisestä tehtävästä.

Lausuntojen vastausaika päättyy 28.3.2025 ja lait on tarkoitettu tulevan voimaan pääosin vuoden 2026 alusta lukien.

LIITE A Keski-Pohjanmaan työllisyyslautakunnan lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työnhakijan palveluprosessin ja työnvälityspalveluiden kehittämistä koskevaksi lainsäädännöksi.

Työllisyysjohtaja

Keski-Pohjanmaan työllisyyslautakunta

- 1 päättää hyväksyä liitteen A mukaisen työllisyyslautakunnan lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työnhakijan palveluprosessin ja työnvälityspalveluiden kehittämistä koskevaksi lainsäädännöksi
- 2 valtuuttaa työllisyysjohtajan tekemään tarvittavia tarkennuksia lausuntoon.

Päätös

Keski-Pohjanmaan työllisyyslautakunta hyväksyi päätösesityksen.

Pirjo Korkeasaari oli poissa kokouksesta klo 18.11-18.42 keskustelun aikana.